

**Baktalórántházai Zengő Erdő Óvoda, Bölcsőde és
Egységes Óvoda- Bölcsőde Nyírfákói tagintézménye
Pedagógiai Programjának melléklete**

**Baktalórántházai
Zengő Erdő Óvoda
és
Bölcsőde**

**Egységes Óvoda- Bölcsődei csoport
Szakmai program**

Tartalom

1. Az intézmény neve, székhelye:	3
2. Törvényi szabályozás	3
3. Egységes Óvoda- Bölcsőde bemutatása.....	4
4. Tárgyi feltételek	4
5. Az intézmény küldetése.....	4
6. Az ellátó intézmény bemutatása	5
7. Az ellátás során nyújtott szolgáltatások és azokkal kapcsolatos célok	5
8. A gondozás-nevelés alapelvei.....	6
9. A bölcsődei nevelés általános feladatai	9
10. Az egységes óvoda- bölcsődei élet elvei	11
11. Az egységes óvoda- bölcsődei élet megszervezése.....	11
12. Az egységes óvoda- bölcsőde kapcsolatai.....	12
12.1. Intézményen belüli kapcsolatok	12
12.2. Intézmény külső kapcsolatainak formái.....	15
13. A bölcsődei élet tevékenységformái és a kisgyermekgondozó,- nevelő feladatai	15
13.1. Az ellátás során megvalósuló tevékenységrendszerek.....	15
13.2. Helyi kiemelt feladataink:.....	20
14. A kisgyermeknevelő feladatai.....	21
15. A szakmai program megvalósítása, várható következményei, eredményessége, az ellátórendszerben betöltött szerepének és hatásának értékelése	22
Legitimizációs záradék.....	24

1. Az intézmény neve, székhelye:

Baktalórántházai Zengő Erdő Óvoda, Bölcsőde és Egységes Óvoda-bölcsőde
4561 Baktalórántháza Zrínyi utca 3/b

Tagintézmény neve, címe:

Baktalórántházai Zengő Erdő Óvoda, Bölcsőde és Egységes Óvoda-bölcsőde
Nyírfákói tagintézménye
4551 Nyírfákó Fő út 8.

Baktalórántháza-Nyírfákó Óvodai Társulás Óvodája és Egységes Óvoda-bölcsődéjének irányítója a magasabb vezetői beosztású óvodavezető, a tagóvoda vezetője a tagóvoda-vezető. Feladatukat a mindenkori Szervezeti és Működési Szabályzat és mellékletei (munkaköri leírások) tartalmazzák.

2. Törvényi szabályozás

A társult óvodák működésének kereteit, tartalmát az alábbi törvények, rendeletek, önkormányzati és helyi szabályozások határozzák meg:

- a többször módosított 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 15/1998. (IV.30) NM rendelet A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 9/2000. (VIII.4.) A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről, és szociális szakvizsgáról
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm.rendelet
- Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet
- 2013. évi CXXXVII. törvény a nemzeti köznevelési tv. módosításáról
- Módszertani levelek, ajánlások

A felsorolt dokumentumok ismeretében készítettük el Helyi Pedagógiai Programunk mellékleteként az Egységes Óvoda- Bölcsődei csoport szakmai programot

3. Egységes Óvoda- Bölcsőde bemutatása

2015. szeptember 1-től a Nyírájkői tagóvodában kerül bevezetésre az Egységes Óvoda-bölcsődei csoport. Nyírájkón nincs bölcsődei ellátás, így óvodai csoportba integrált formában tudunk fogadni 5 fő két éves életkort betöltött gyermeket is, ezzel segítve a szülők munkába állását.

4. Tárgyi feltételek

A csoportszoba

Az Egységes Óvoda - Bölcsődéhez egy csoportszoba és mosdóhelyiség tartozik egy tágas öltözővel.

Az étkezés és a pihenés a csoportszobában történik.

E csoportszobában a bútorok a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelnek (asztalok, székek).

Puha, hangulatos sarkokat alakítottunk ki pihenésre, a teret megosztottuk úgy, hogy elkülönült játék tevékenységre is adjon lehetőséget. A játékokat szabad elérhető polcokon helyeztük el, ezzel biztosítottuk a szabad játékeszköz választásának lehetőségét.

Az udvar

Az udvart együtt használjuk az óvodás gyermekekkel. A bölcsődés gyermekeknek egy udvarrészt különítettünk el homokozóval, hintával, kisvonattal mely biztosítja a gyermekek zavartalan, nyugodt játékát.

5. Az intézmény küldetése

Óvodánk –élve a törvény adta lehetőségekkel- egységes, óvodai és bölcsődei nevelés feladatait ellátó intézményként biztosítja, óvodai csoportba integrált formában, a második életévüket betöltött kisgyermekek napközbeni ellátását.

Az új ellátási forma létrejöttének célja az esélyegyenlőség megteremtése. Településünkön nincs bölcsőde, ugyanakkor vannak három év alatti kisgyermekek, akiknek ellátása, mint igény megjelent. Azoknak kívánunk segíteni, akik szeretnének a munka világába visszatérni, így a gyerekek napközbeni ellátását két éves kortól biztosítani kívánjuk.

Egységes óvoda bölcsődénk pedagógiai hitvallása

Biztonságérzetet nyújtó, érzelem- gazdag környezet kialakítása, melyben a gyermek saját képességei szerint fejlődhet, megízlelheti az önfelelt aktív játék örömét, mely képessé teszi a későbbi élet során a kreatív továbbfejlődésre, élmény és fantázia világa gazdagodhat, és kialakulhat az esztétikum iránti érzékenysége. Arra törekszünk, hogy a gondjainkra bízott gyermekekből a körülölelő világra nyitott, érdeklődő, fogékony, önállóan gondolkodni tudó emberek váljanak.

6. Az ellátó intézmény bemutatása

Óvodánk 2 csoporttal működik, szeretetteljes, családi légkörben. Intézményünkben pedagógiai munka folyik a 3-7 éves gyerekek részére.

Ehhez szeretnénk szervesen bekapcsolni a kisgyermeknevelést is. Mindkét korosztálynál hasonlóak a nevelési célok, a nevelési alapelvek, a tevékenységi formák, figyelembe véve az életkori sajátosságokat. A gyermekek fejlődését mindenkor a saját maguk fejlődéséhez kell viszonyítani és ennek alapján értékelni.

Az egységes óvoda-bölcsődei csoport a Nyírájkói telephelyen, annak kiscsoportjában kerül kialakításra.

A csoportba felvehető maximális gyermeklétszám:

- óvodai nevelés: maximum 12 fő
- 2-3 év közötti gyermek: 5 fő

Alkalmazotti létszám:

- óvodapedagógus: 2 fő
- kisgyermekgondozó,- nevelő: 1 fő
- dajka: 1 fő

Az alkalmazottak heti munkaideje: 40 óra

A gyermekekkel töltött kötelező heti óraszám:

Kisgyermekgondozó, - nevelő: 35 óra

Óvodapedagógus: 32 óra

A kisgyermekgondozó, - nevelő tervezett váltakozó munkarendje: 8-15, 9-16.

Külső, belső környezet leírása, tárgyi feltételek

A csoport 17 férőhelyes, melyhez egy mosdó és öltöző helyiség kapcsolódik.

A gyermekszoba alapterülete: 1 db 47 m²

Az ellátottak köre, demográfiai mutatói, szociális jellemzői, ellátási szükségletei

Az egységes óvoda-bölcsődébe azoknak a 2. életévüket betöltött, 3 éven aluli gyerekeknek a nevelését- gondozását vállaljuk, akiknek a szülei valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni ellátásukat, illetve szociális vagy egyéb ok miatt szükséges az intézményi gondozásuk

Az egységes óvoda-bölcsőde a fenntartó által meghatározott napi nyitvatartási időn belül biztosítja a gyermek ellátását.

A nyitvatartási idő: 6.30. órától 17 óráig.

7. Az ellátás során nyújtott szolgáltatások és azokkal kapcsolatos célok

A gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése családi, derűslégkörben, fizikai és érzelmi biztonság megteremtésével, odaforduló szeretettel, elfogadással, a gyermek kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával,

viselkedési minták nyújtásával biztosítva a gyermekek fejlődéséhez szükséges sokféle, változatos tevékenységet. A nevelőmunkánk az érzelmi biztonság segítségével elősegíti a gyermekek testi, értelmi és szociális fejlődését.

Legfőbb törekvésünk, hogy kiaknázzuk az bölcsődében rejlő lehetőségeket, és biztosítsuk a gyermekek 2 éves kortól 7 éves korig történő folyamatos, egymásra épülő gondozását, nevelését, fejlesztését.

Célkitűzésünk: az egységes óvoda-bölcsődei csoportban 2-4 éves korú gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének biztosítása.

A család segítése érdekében a szülők munkaideje alatt biztosítjuk gyermekeik számára a harmonikus, kiegyensúlyozott biztonságot nyújtó gondoskodást. Mindezt higiénikus, esztétikus, inger gazdag környezetben.

A gyermekek korának megfelelő egészséges étkezés biztosítva van. A gyermekek egészséges fejlődését a védőnő és az intézmény orvosa figyelemmel kíséri.

Dolgozóink munkájukat hivatásnak tekintik. A legújabb szakmai módszerek szerint dolgoznak, ezáltal fejlesztik a gyermekek kreativitását, alkotókészségét. A természethez közelítve spontán ismereteket nyújtanak. Nagyon fontosnak tartjuk a szülőkkel való kapcsolattartást, egyéni, csoportos megbeszéléseket. A jobb feltételek /játék, bútor/ biztosítása érdekében megragadunk minden pályázati lehetőséget

8. A gondozás-nevelés alapelvei

Az intézmény fontos értéke a sokszínűség, az óvoda és egységes óvoda-bölcsőde sajátosságának megfelelően. Egyéni arculattal és speciális nevelési tartalommal működik.

Az intézmény, felelős:

- A gyermekek napközbeni ellátásáért.
- A gyermekek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséért.
- A gyermekközösség kialakításáért és fejlesztéséért.
- A hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak csökkentéséért, az egyenlő esélyekhez juttatás feltételeinek biztosításáért.
- A családi és az intézményi nevelés összehangolásáért.
- A nyugodt, békés, vidám, biztonságos gyermekkor megéléséért.
- A gazdag nyelvi környezet biztosításáért.

A szakszerű gondozás alapelveinek érvényesülése

Az Országos Család- és Gyermekvédelmi Intézet által kiadott módszertani levél, mely a bölcsődei gondozás-nevelés minimumfeltételeit és a szakmai munka részletes szempontjait tartalmazza, az alábbiakban ismertetett alapelveket emeli ki a bölcsődei élet megszervezésének egységes értelmezése érdekében.

A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Intézményünk a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek gondozásában, nevelésében, illetve szükség esetén lehetőségeihez mérten

törekedve a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására. Mindezek értelmében fontosnak tartjuk a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást az egységes óvoda-bölcsőde életébe, megismerve egymás nevelési elveit. Fontosnak tartjuk a családdal való jó együtt- működést, a sokszínű információcserét. Családlátogatást a szülők hozzájárulásával szervezünk.

A gyermeki személyiség tiszteletének elve

A gyermeket-a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítség igénye/ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg. Az egységes óvoda-bölcsődei nevelés-gondozás értékőrzető és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, fejlődésének segítésére irányul, az emberi, gyermeki jogok, és az alapvető szabadság jogok tiszteletben tartásával.

A nevelés és gondozás egységének elve

A nevelés folyamatos tevékenység, megszakítás nélkül át kell hatnia az egész napot és ebben a következetességnek kell érvényesülnie. A nevelés és a gondozás elválaszthatatlan egységet alkotnak. A nevelés tágabb, a gondozás szűkebb fogalom: a gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak gondozási helyzetekre. Így kisgyermek nevelői, nevelési tevékenységet végeznek gondozási tevékenységük közben is. A gondozás helyzeteiben is sokat beszélnek hozzájuk érdeklődésüket figyelembe véve. A napirendet úgy alakítjuk, hogy jusson elegendő idő az önálló próbálkozásra. életkorhoz igazodva.

Az egyéni bánásmód elve

A gyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a felnőtt őszinte érdeklődése, figyelme, megbecsülése, támogatása, megbecsülése, elismerése, megerősítése. A gondozónő meleg, szeretetteljes odafordulással, a megfelelő környezet kialakításával a gyermek életkori és egyéni sajátosságait figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. Fontos, hogy az egységes óvoda-bölcsődébe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását, akkor is, ha lassabban fejlődik, ha eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, ha SNI, emiatt nehezebben kezelhető. A kisgyermekgondozó elfogadja, tiszteletben tartja a gyermek, vallási, nemzetiségi, kulturális, stb. hovatartozását, és a lehetőségek szerint segíti az identitás tudat kialakítását és fejlődését, segíti a saját és a más kultúra és hagyományok megismerését és tiszteletben tartását. Egyéni igényeik-bizonyos határok közötti kielégítésével (beszoktatás meghosszabbítása, saját játék használata, étkezések meghosszabbítása, alvásiigényhez igazodás) a gyermekek egyéni sajátosságait figyelembe vesszük.

A biztonság és a stabilitás elve

A gyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága (saját kisgyermeknevelő, csoport és hely állandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőségek, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményezne a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását a változások elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakítását. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

Az aktivitás, az önállóság segítésének elve

A biztonságos és tevékenységre motiváló személyi és tárgyi környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő és eszköz biztosítása, a gyermek meghallgatása, véleményének figyelembe vétele, a kompetenciájának megfelelő mértékű döntési lehetőség biztosítása által a gyermekeket aktivitásra és önállóságra inspiráljuk. Fontos számunkra a gyermek ösztönzése, megnyilvánulásainak elismerő, támogató, az igényekhez igazodó segítése. A pozitív megerősítés, dicséret, elismerő pillantás a helyes viselkedés megerősítésére, az önállósulási törekvések támogatása. Ezzel biztosítjuk a pozitív én-kép kialakítását, és azt a pszichikus állapotot melyben a gyermek sikeresen próbálkozhat újabb „feladatok” megoldásával. A biztonságos, és a gyermekek méretéhez igazodó berendezéssel segítjük egyrészt az elv megvalósulását. A sokfajta és elérhető magasságban lévő játékokat önállóan, szabadon választhatják. A biztonságos, és a gyermekek méretéhez igazodó berendezéssel segítjük egyrészt az elv megvalósulását. A sokfajta és elérhető magasságban lévő játékokat önállóan, szabadon választhatják

Óvodapedagógusok és a dajkák, kisgyermeknevelők az élményszerzés lehetőségének biztosításával, saját példamutatással, minta nyújtásával, az egyes élethelyzeteknek a gyermek számára átláthatóvá, befogadhatóvá, kezelhetővé tételével, a tapasztalatok önálló feldolgozására ösztönzéssel segítjük a tanulást.

Egységes nevelő hatások elve

A nevelés értékközvetítés és értékteremtés egyben. Eredményessége érdekében fontos, hogy a gyermekkel foglalkozó felnőttek a gyermek elfogadásában, a kompetenciájának és pillanatnyi szükségleteinek megfelelő fizikai és érzelmi biztonság és szeretetteljes gondoskodás nyújtásában, öntevékenységének biztosításában egyetértsenek, az alapvető értékek, erkölcsi normák és célok tekintetében nézeteiket egyeztessék, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítsék. Az egységes elvárások érdekében folyamatos tapasztalatcsere és konzultáció szükséges, mely kiterjed a gyermekek egyéni sajátosságaira, elvárt és betartandó szokásokra, önállósulási törekvések kezelésére is. Ezzel a gyermekek biztonságérzetét és a kiszámíthatóságot biztosítjuk.

9. A bölcsődei nevelés általános feladatai

A kisgyermek test és pszichés szükségleteinek kielégítése, az optimális fejlődés elősegítése. A hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányok és azok következményeinek az enyhítése.

Részterületei az egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása; az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése, a megismerő folyamatok fejlődésének segítése

Az egészséges testi fejlődés elősegítése és az egészséges életmód alakítása

Ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. A gyermeket erőteljes testi fejlődés jellemzi, így az intézmény feladata, hogy ezt a fejlődést elősegítse. A fejlődéshez szükséges az egészséges és biztonságos környezet megteremtése és a szükségletek egyéni igény szerinti kielégítése. Az egészséges életmód, táplálkozás, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

A mozgásigény kielégítése közben a mozgásfejlődés elősegítése. A megfelelő környezet biztosításával, mozgásfejlesztő eszközökkel, játékokkal segítve a gyermek kidolgozza a számára leggazdaságosabb és legharmonikusabb mozgásokat, izomzata fiziológiásan alakul ki és fejlődik.

A napirend is az egészséges életmódra nevelést szolgálja. A táplálkozás, tisztálkodás, mozgás - levegőzés, és az alvás meghatározott ideje az egészséges fejlődés feltétele is egyben. Biztosítjuk, hogy a déli alvásra elegendő idő jusson. Célunk, hogy a gyermekek jó étvágyal, örömmel, koruknak, fejlettségüknek megfelelő módon fogyasszák el az ételt. **Egészségvédelem** elsődleges célja a prevenció, melyet gyakori zöldség-, gyümölcs-, fogyasztással, megfelelő higiéniai szokások (tisztálkodás, fésülködés, szájápolás) kialakításával biztosítunk. Időjárásai lehetőségek kihasználásával minél több időt töltünk a szabadban.

Az érzelmi nevelés és a társas kapcsolatok alakítása

A gyermek sajátossága, a magatartás érzelmi vezéreltsége. Fontos, hogy a kisgyermeket az intézményben érzelmi biztonság, derűs környezet és szeretetteljes légkör vegye körül. A beszoktatás során törekszünk a közösségbe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, enyhítése. A kisgyermeknevelő, óvodapedagógusok ölbéli játékokkal, közös játékokkal, bábjátékkal a pozitív megerősítéssel, és érzelmek túlsúlyára törekedve a gyermek jó közérzetét, hangulatát, derűs légkört kialakítása.

Segítjük a kisgyermeket abban, hogy kiépüljenek én határai, meginduljon az én-tudat egészséges fejlődése. Az énkép fejlődéséből, a dackorszakból származó frusztráció elviselésével megbirkózzon. Egyre inkább képes legyen a kisgyermek mások érzelmeinek felismerésére és elfogadására. Célunk biztosítani a kisgyermekkorban elvárható szabályok, normák, értékek megismerését, megteremteni azokat az optimális feltételeket, hogy ezeket akarja és tudja betartani. Ezáltal a mások iránti nyitottság, empátia és tolerancia tovább fejlődhessen. A konfliktushelyzetek helyes megoldásával nagyban segítjük a megfelelő kapcsolatok kialakítását. Fontos, hogy egy konfliktushelyzetből senki ne kerüljön ki vesztesként, a kompromisszumos megoldás javasolt.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

Cél az, hogy a kisgyermek a kognitív rendszeréhez tartozó pszichés területei, képességei (észlelés, emlékezet, képzelet, gondolkodás, figyelem) arányosan és jól fejlődjenek. Változatos tevékenységeket biztosítva, a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára építve, amelyeken keresztül tapasztalatokat szerezhet önmagáról, tárgyi-, természeti-, és társadalmi környezetéről.

A bölcsődés - és óvodás korosztály számára is a kisgyermeknevelői, óvodapedagógusi kezdeményezések, a gondozás közbeni folyamatos kommunikáció, kérdésekre adott válaszok, figyelemfelkeltésük különböző természeti jelenségek iránt, azok lehetőség szerinti bemutatása, énekek, mondókák ismétlése, képeskönyvek nézegetése, mesék, vizuális tevékenységek, együtt készített játékok, készségfejlesztő játékok mind az ismeretszerzést szolgálják. Ismeretnyújtással a tájékozódásnak, a tapasztalatok és élmények feldolgozásának segítése. Ezek a közös tevékenységek, melyek a gyermek igényeihez igazodnak lehetőséget adnak a nevelő modellszerepének érvényesítésére, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtására. Emellett támogatják az önálló gondolkodást, feladatmegoldást, az önálló aktivitást és a kreativitást. Lehetőséget teremtenek az önálló véleményalkotásra, a döntésre, a választásra, ezzel elősegítve az egyéni képességek kibontakozását. A gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése az egyes helyzetekben

Mivel ebben az életkorban a legfőbb tevékenység a játék, így minden értelmi nevelés játékba ágyazottan jelenik meg. Támogatjuk a gyermekek önállóságát, aktivitását, és kreativitását

Esztétikai érzék formálása

Szeretnénk elérni azt, hogy az egységes óvoda- bölcsődei csoportba járó kisgyermekvek vegyék észre a körülöttük lévő (kertben, szobában, viselkedésben, díszítésben, terítésben, rendben/rendezettségben stb.) szépet. Kapjanak esztétikai élményeket a napi ellátás során mese, mondóka, vers, ének, rajz formájában is. Élvezzék és igényeljék is ezt, egyre inkább képesek legyenek nemcsak befogadni, hanem maguk is létrehozni.

Anyanyelvi nevelés

Az anyanyelv fejlesztése, a kommunikáció, különböző formáinak alakítása kiemelt jelentőségű. Figyelünk arra, hogy a gyermek beszédkedvét felkeltsük és fenntartsuk. Meghallgatjuk őket, kérdésre ösztönözzük és a kérdéseikre, mindig válaszolunk.

Szókincsüket a játszás során folyamatosan gyarapítjuk. Beszédértésüket, választékos szóhasználattal, sok beszélgetéssel, ritmusos mondókák mondogatásával és meséléssel fejlesztjük.

10. Az egységes óvoda- bölcsődei élet elvei

10.1. Személyi feltételek

A kisgyermekkel a nevelő-gondozó munkát kisgyermekgondozó,- nevelő végzi. A nyitvatartási idő nagy részében jelen van, felelős a csoport egészéért. Ő szoktatja be a gyermeket a csoportba, ő vezeti a gyermek dokumentációját, elsősorban ő tartja a kapcsolatot a szülőkkel.

A kisgyermekgondozó,- nevelő érzelmileg és fizikailag is a gyerekek rendelkezésére áll, és a gyerekek ebből a „jelenlétből” (modell, interakciók és reakciók sokasága, folyamatos kommunikáció) építkeznek. Saját fejlettségüknek, fejlődési ütemüknek megfelelően merítenek belőle (utánoznak, azonosítanak, engedelmeskednek, interiorizálnak stb.), építik fel önmagukat.

A gondozási idő fennmaradó részét az óvodapedagógusok végzik, akik 60 órás tanfolyam keretében megismerkedtek a legkisebbek ellátásával.

A dajkának hozzá kell járulnia a bölcsődei nevelés eredményességéhez is. A dajka a legkisebbek ellátásában csak esetenkénti felügyeletet, segítséget biztosít.

10.2. Tárgyi feltételek

Az egységes óvoda-bölcsőde tárgyi felszereltsége megfelel a „A bölcsődei gondozás-nevelés minimum feltételei” című módszertani kiadványban előírtaknak.

A játékkészlet összeállítása a módszertani levél útmutatásainak megfelelő. Az eszközök beszerzése során a célunk, hogy a gyerekek minél több tevékenység eszközeihez hozzá juthassanak.

A csoportszoba egy védett részében alakítjuk ki a legkisebbek életterét.

Az udvari játéklehetőség, levegőzés biztosított. A gyermekeknek tágas mozgásteret biztosít az udvar, melyben külön homokozó és mozgásfejlesztő eszközök vannak.

11. Az egységes óvoda- bölcsődei élet megszervezése

Folyamatos napirend: a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósulását biztosítja – megteremtve a biztonságérzetet, kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét.

Az óvodásokétól viszonylag független, állandó forgatókönyve van a legkisebbek ellátása során megvalósuló napi eseményeknek. Így a kicsik kiismerik magukat az időben, az egymás követő események között. Az ellátásnak ebben a kialakított rendszerében stabil, állandó helye van minden kisgyermek ellátásának (**saját nevelő rendszer**), ez biztonságot ad számukra.

Csak a gyerekek fejlődése, igényeik változása indokolja a napirend finom módosítást, a fejlődést követő utána hangolást.

Csoportállandóság: a gyerekek ugyanabban a csoportszobában vannak az egységes óvodabölcsődei évek alatt (így jól kiismerik magukat a fizikai és szociális térben egyaránt).

Állandó helye van a gyerekeknek nemcsak az ellátás sorában, hanem az étkezésnél, fekvésnél is. Ez biztonságot jelent számukra és segíti az én-fejlődést is.

Folyamatos jelenlét a csoportban: a gyerekek soha nem maradhatnak magukra sem a szobában, sem az udvaron. A kisgyermeknevelő vagy egy a felügyeletben besegítő személy a nap minden időszakában jelen van a csoportban.

Napirend:

7 :00- 9:00   Érkezés, játék, mosdóhasználat

9:00- 9:30   Tízórai

9:30 – 11:45   Játék a csoportszobában, szabadban, folyamatos gondozási teendők,
gyümölcs -, ivólétfogyasztás

11.45 – 12.45   Gondozási teendők, ebéd, folyamatos lefekvés

12.45 – 15.00   Alvás, ébredés szerinti gondozás, játék

15.00 – 17.00   Uzsonnázás, játék, hazamenetel

12. Az egészséges óvoda- bölcsőde kapcsolatai

12.1. Intézményen belüli kapcsolatok

Legfontosabb kapcsolata az adott óvodai csoporttal van, ahova a kisgyermek, napközbeni ellátása beágyazódik.

Ugyanígy integrálódik az ellátás a befogadó intézményi körbe. Közös rendezvények. (bábelőadás, zenés műsorok, gyermeknap, farsang).

Dolgozók közötti együttműködés módjai

A dolgozók közötti megfelelő kommunikációáramlást a napi megbeszélések segítik. A csoport kisgyermeknevelői, óvodapedagógusai, dajka folyamatosan egyeztetnek napi rendszerességgel az ellátandó feladatokkal kapcsolatosan. Személyiségük különbözőségeik ellenére fontos számukra, hogy nevelési gyakorlatukat egymáshoz közelítsék. Az óvodai csoport dolgozóival az óvodai helyi pedagógiai program megvalósulásának is részesei.

Szülőkkel való kapcsolat

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A családi és intézményi nevelés-gondozás összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti partneri kapcsolat kialakítása elengedhetetlen feltétele a gyermekek harmonikus fejlődésének. A szülő ismeri legjobban a gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a nevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő és az óvodapedagógus pedig, mint szakember, szaktudásával, tapasztalataival tudja segíteni a szülőt gyermeke nevelésében.

A szülők és az óvoda-bölcsődei csoport dolgozói folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről; ez alapvető fontosságú a személyre szóló bölcsődei nevelés-gondozás kialakításában és a családokat is segíti a gyermek nevelésében.

A korrekt partneri együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinteség, a hitelesség, a személyes hangvételű (de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó, tapintatos, folyamatos kommunikáció, az információ megosztása.

A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formáját alkalmazzuk:

- Beszélgetések érkezéskor és hazamenetelkor,
- Szülőcsoportos beszélgetések, szülői munkaközösség választott képviselővel történő megbeszélések,
- Faliújságon, hirdetőtablán kiírjuk a napközben elhangzott dalokat, mondókákat, verseket, heti kezdeményezésünk témáját, neveléssel, egészségvédelemmel kapcsolatos újságcikkeket, közérdekű információkat.
- Üzenő füzet bölcsődés korúak szülei számára, használata folyamatosan történik, ebben a szülő is bejegyez fontosabb kéréseket, valamint tájékoztatást ad a gyermek távolléti idején történt eseményekről. A kisgyermeknevelő rövid összegzést ír a szülőknek a gyerek fejlődéséről, változásokról (szobatisztaság, beszéd, játékfejlődés), valamint a törzslapon vezetett fontosabb változásról és a negyedévenkénti értékelésről ad írásos tájékoztatást
- Nyílt napok,
- Szülőértekezlet: Megbeszéljük a csoport életét a gyermekek fejlődése érdekében tett próbálkozásról
- Időpont-egyeztetés utáni egyéni beszélgetés,
- Kérdőívek kitöltése, vélemények gyűjtése.

Családlátogatás

A gyermek minél alaposabb megismerése és a bizalmasabb viszony kialakítása érdekében minden esetben elmegyünk családlátogatásra (amennyiben a szülők hozzájárulnak).

Az első családlátogatás célja: a családdal való kapcsolatfelvétel, és a gyermek otthoni környezetében való megismerése. Továbbá ez a módszer szolgálja a bizalmasabb kapcsolat kialakítását, mert a gyermek családi környezetének, szokásainak jobb megismerését, a hibák megértését, ill. kiküszöbölését segíti elő.

A családlátogatások alkalmával, a családnak is, és a nevelőnek is könnyebb megbeszélni a gyermekkel kapcsolatos problémákat, az elért eredményeket, vagy ellenkező esetben, felhívni a figyelmet a fejlődés kedvezőtlen tüneteire. Ugyanígy a szülőnek is lehetősége nyílik arra, hogy bővebben beszéljen a csoport életével kapcsolatos észrevételeiről, s gyermekéről.

Családoknak szervezett programok

A jó kapcsolat kialakítása folytatódik a szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamatában. Kérjük őket, hogy éljenek a lehetőséggel, hogy amíg megszokja a bölcsődés korú kisgyermek az új környezetet, kisgyermeknevelőket, addig biztonságot nyújtsanak neki jelenlétükkel a bölcsődében.

A csoportba járó gyermekek szüleivel közösen szervezett programok:

Az ünnepek tartalmát az ünnepek jellege adja meg. Az ünnepet a mindennapok sorából az előkészült és a rendkívüliség emeli ki. A felkészülést, az óvoda életének természetes menetébe illesztjük be.

Őszi ünnepkör:

- Őszi gyümölcsök, termések kóstolása, termésbábok készítése a szülőkkel

Téli ünnepkör:

- Egészségnap szervezése a szülők részvételével (gyümölcssaláta, zöldségek kóstolása, előadások a szülőknek az egészségnevelés témában)
- Mézeskalácssütés a szülőkkel és a másik csoporttal közösen
- Karácsonyi forgatag: Községi szintű rendezvény
- Kiszebáb égetés télűzés

Tavaszi ünnepkör:

- Anyák napja (rövid köszöntővel, saját készítésű ajándékokkal köszöntik a gyermekek az édesanyjukat a csoportban)
- Gyermeknap: közös gyermeknap az óvodai csoporttal és a szülőkkel
- Évzáró ünnepély: tanult versekkel, körjátékok bemutatása az egész évben tanultak válogatásából.

Óvodán belüli ünnepeink, amelyeket zárt körben rendezünk:

- Mikulás várás az első osztályosokkal és az óvodai csoporttal
- Adventi készülődés: karácsonyi díszek készítése, az óvoda díszítése, versek, dalok tanulása
- Farsang: egész napos jelmezes multság a gyerekeknek
- Megemlékezés Március 15-ről: énekekkel, versekkel,
- Húsvéti előkészületek: tojást festünk, a fiúkkal locsoló verset tanítunk,
- Csoporton belüli ünnepek: születésnapok, névnapok folyamatos megünneplése

12.2. Intézmény külső kapcsolatainak formái

Azon szakmák képviselőivel, akik a kisgyermek korábbi, illetve jelenlegi ellátásában részt vettek: gyermekorvos, védőnő, gyermekjólét, családsegítő, gyámhatóság, fenntartó.

A kisgyermek napközbeni ellátásának szakmai munkáját segítő, ellenőrző Módszertani Bölcsőde szaktanácsadóival

PARTNEREINK	KAPCSOLATTARTÁS MÓDJA	IDŐKERETEI
Gyermekjóléti Szolgálat	Esetjelző, esetmegbeszélés, személyes találkozások	Szükség szerint
Gyámügyi Előadó	Esetmegbeszélés, személyes találkozások	Szükség szerint
Védőnői Szolgálat	Esetmegbeszélés, személyes találkozások	Havonta és szükség szerint
Gyermekorvos	szűrővizsgálat	évente

Ezen kívül kapcsolatot tartunk a helyi Idősek Klubjával, akiknek az idősök világnapján és Karácsonykor műsorral, ajándékkal kedveskedünk.

A könyvtárral szoros kapcsolatot ápolunk, ahová az ünnepi előkészületek során ellátogatunk, kreatív foglalkozáson veszünk részt. (Karácsony, Húsvét)

13. A bölcsődei élet tevékenységformái és a kisgyermekgondozó,- nevelő feladatai

13.1. Az ellátás során megvalósuló tevékenységrendszerek

Gondozás

Bensőséges, interakciós helyzet a kisgyermekgondozó,- nevelő és a gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése.

Az ellátás műveleteinek fokozatos módon megvalósuló átadása, a kisgyermek önellátásához szükséges készségek, szokások kiépítése. A gondozás intimitásának biztosításával megteremteni a kisgyermek érzelmi biztonságát, fejlődésének, nevelésének pszichés alapját.

A szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermekek aktívan részt vehessenek a gondozási helyzetekben. Lehetőséget kívánunk adni a próbálkozásra úgy, hogy közben érezzék segítő, támogató figyelmünket.

Megteszi a kisgyermek nevelő mindazt (öltözködés, étkezés, tisztálkodási tennivalók stb.), amit majd a kisgyermek, lépésről – lépésre megtanul és átvesz tőle. A közös együttműködés, gyakorlás, nevelés nyomán egyre precízebben, alaposan, egyre kevesebb segítséget igényelve

képes és kész a kisgyermek önmaga ellátását megoldani. Mindez nagyon komoly tanulási folyamat. Egy életre szóló, nagyon erős önszabályozó automatizmusok, készségek, szokások dolgozódnak így ki, valóban lépcsőről-lépésre. A kisgyermeket gondozni csak testközei, intim helyzetben lehet. Ezek a bensőséges, közelséggel, érintéssel, intenzív egymásra hangolódással jellemezhető személyes percek, óriási jelentőséggel bírnak az idegrendszer érése, a gyermek fejlődése szempontjából. Ezek az intim helyzetek teremtik meg a fejlődés/fejlesztés /nevelés keretét és alapját.

Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége. Önkéntesen, belső indítékok alapján jön létre. A játék segíti a gyermekeket a világ megismerésében, befolyásolja testi-, érzelmi-, értelmi-, szociális fejlődését.

A játék a gyermeki önszabályozás kidolgozásának a legtisztább formája. A játék nemcsak arra jó, hogy segítségével felépítse, strukturálja önmagát (a felnőtt jól átgondolt támogatásával), hanem a korai időszakban az egyik legfontosabb védő faktor is. A játék segítségével a gyermek el tudja hárítani mindazokat a feszültségeket, nehezen elviselhető rossz érzéseket, amelyek az épen strukturálódó, fejlődő én-t károsíthatják.

A folyamatos játékot az étkezések ideje, a gondozási tevékenységek, a pihenőidő szakítják meg.

A két éves kisgyermeknél már megjelenik az én tudat. Az „én akarom”, „én idézem elő”, amely a játékban is megfigyelhető. Később pedig már szeretnének hasonlítani a környezetükben lévő felnőttekhez, utánozzák őket, elkezdnek szerepet játszani.

A bölcsődés korú gyermekeknél a **gyakorló játékot** tartjuk a legfontosabbnak, mert változatosan lehet alkalmazni. A mozgást gyakorló játék során egy-egy mozgás műveletet ismételnék, a sikeres végrehajtás az öröm forrása. Eszközzel való játszás közben rakosgatják, tologatják a tárgyakat, gyakran mozgással kísérve. Ezekből, a tevékenységekből alakul ki az építő és konstruáló játék A hang és beszéd gyakorlása fokozza beszédkedvüket, gyarapítja szókincsüket. Ezt rövid mondókák mondogatásával, kitalált szöveggel, játékos mozdulatok ismétlésével végezzük.

Alkotó játék során megtapasztalják a különböző anyagok (víz, papír, homok, gyurma, stb..) tulajdonságait, fejlődik képzeletük, kreativitásuk, sok ismeretet, tapasztalatot szereznek. A bölcsődei nevelés során a feladattudat alapozása érdekében bevonjuk őket bizonyos feladatok elvégzésére, de ezek játékba ágyazottan történnek. Szoktatjuk őket arra, hogy ha egy játékkal már nem játszanak, tegyék el a helyére

A kisgyermeknevelő feladatai a játékkal kapcsolatban:

- Nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése.
- A napirenden belül elegendő eszköz, idő, és hely biztosítása.
- Igény szerint kezdeményezés, és szerepvállalás a játékban.

- Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek (együttjátás) biztosítása.
- A gyermeki játék önállóságának biztosítása.

A játéktevékenységhez szükséges eszköztárunk 2-3 éves korosztály számára.:

- Manipulációs játékok (textil, gumi, műanyag)
- Építő, konstruáló játékok (műanyag, fa)
- Utánzó, és szerepjátékok eszközei
- Képességfejlesztő játékok
- Nagymozgásokat fejlesztő játékok
- Udvari játék eszközök

Játék közben szinte észrevétlenül tanul a gyermek. Ezért a játék a bölcsődei - kisgyermekkor - tanulás egyik legfontosabb színtere, de nem kizárólagosan az. A nevelési folyamat egésze alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül, spontán - indirekt módon - tanuljon a kisgyermek. Legfőbb célkitűzésünk a több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás és sokoldalú cselekedtetés, valamint a közvetlen környezet folyamatos megismertetése.

A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók.

Miután a gyermek a világot komplex módon érzékeli a tanulás során is ebből kiindulva, komplex fejlesztések rendszerén keresztül jut el a gyermekekhez az, ami a számára a világból megismerhető, befogadható ismeretet jelent.

A kisgyermeknevelő feladatai a tanulással kapcsolatban:

- Értelmi adottságok és képességek fejlesztése
- A gyermekek megismerési vágyának, kíváncsiságának, érdeklődésének kielégítése
- Sokszínű tevékenységek biztosítása
- A gyermek önállóságának, figyelmének fejlesztése
- Sikerélményt nyújtani a gyermeknek, ami a pozitív én-képét, és önbizalmát erősíti

A nevelés során megjelennek az évszakok és az ünnepek témakörei, s ehhez választunk odaillo vizuális technikákat, dal és mondóka anyagot, mozgásos játékokat. Cél az, hogy a kisgyermek képességei arányosan és jól fejlődjenek.

Változatos tevékenységeket biztosítunk, a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára építünk, s ez által tapasztalatokat szerezhet önmagáról, tárgyi-, természeti-, és társadalmi környezetéről. Mivel ebben az életkorban a legfőbb tevékenység a játék, így minden értelmi nevelés játékosan jelenik meg.

A korosztály sajátosságait figyelembe véve gyermek középpontba helyezését, és a gondozás-nevelés funkciójának kiteljesítését tekinti alapvető feladatának. A gondozásba ágyazott

nevelői munkának a gyermeki személyiség kibontakozását, nevelését és fejlesztését kell figyelembe vennie, fokozott figyelemmel a tudatos, tervezett, szervezett gondozási-nevelési helyzetek megteremtésére.

A nevelés tartalma a tevékenység-rendszereken keresztül érvényesül, és a nevelési folyamat négyes feladatrendszerén keresztül valósul meg. A feladatrendszer elemei a gyakorlatban nem különülnek el egymástól, egymást átszőve érvényesülnek.

- játék és tanulási tevékenység
- társas közösségi tevékenység
- munkatevékenység
- szabadidős tevékenység

A kezdeményezések egy adott héten (vagy hosszabb ideig is) egy adott környezeti téma köré szerveződnek. A témák felölelik a természetes, mesterséges környezetünkben lévő dolgokat.

A témák választásának szempontjai:

- adott évszak sajátosságait,
- ünnepek, jeles napok, néphagyományok

Mondóka, ének- Ének, énekes játék, gyermektánc

A sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő, óvodapedagógus kellemes ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését.

A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömeleményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek. A gyermekek érdeklődését felkeltik a játékos mondókák, énekek. Ezek közül választunk olyanokat is, amelyek tartalma kapcsolódik az adott témához, mely jó alap, hogy a gyermekek aktívan tevékenykedjenek. Ezek a nap folyamán többször is eljátszhatók a gyermekekkel, ahányszor csak igénylik. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. Eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a gyermek további zenei fejlődésére.

Vers, mese - Verselés, mesélés

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi-, értelmi- (ezen belül beszéd, gondolkodás, emlékezet és képzelet) és szociális fejlődésére. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. Fejlődik emberismerete, a főhőssel való azonosulás fejleszti empátiáját, gazdagodik szókinccse. A mese segíti az optimista életfilozófia és az önálló véleményalkotás alakulását.

A nevelésünkben, terveinkben a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van. A versek, mesék is kapcsolódhatnak a témához. Természetesen ezek spontán helyzetekben is előkerülnek a gyermekek érdeklődéséhez igazodva. A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

Alkotó tevékenység

Az öröm forrása maga a tevékenység-az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, alkotás-nem az eredmény. A kisgyermeknevelő a feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő technikai segítséssel, az alkotókedv ébren tartásával, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segítheti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését.

Minden héten iktatunk be olyan alkotó tevékenységet, amely az adott témát jeleníti meg. A gyermekek számára bármikor rendelkezésre áll önkifejezésre alkalmas eszköz.

A finommotorika fejlődését segítik elő az alkotó tevékenységek. Ezért mindennap biztosítjuk a lehetőséget a gyurmázásra, színes ceruzával, zsírkrétával való rajzolásra. 2 éves kor felett lehetőséget biztosítunk a ragasztásra, nyomdázásra, vízfestéssel való festésre. Az anyagokkal és eszközökkel, technikákkal való ismerkedés, és használat során szókinccsük is bővül. Aktív tevékenységek során ismereteik jobban elmélyülnek. A tevékenységek közbeni és az elkészült munkák feletti öröm gazdagítja érzelmeiket. A munkáikat minden esetben kiállítjuk, hogy láthassák saját és mások elkészült munkáit, tanulják azokat megbecsülni.

Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, az egymásról és a környezet szépségéről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. viráglocsolás, gyümölcsnap előkészítése, stb.). Az öröm forrásai az együttesség, a közös munkálkodás és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenység nem lehet feladat. A helyzetek lényeges tanulási lehetősége az egymásra épülő elemekből álló műveletsorhoz igazodással próbálkozás, az együttműködés és a feladatok megosztása. Az

egyes tevékenységek fejlesztik az ízlést, a hétköznapi élet esztétikuma iránti igényességet, a mások felé fordulást, mások igényeinek figyelembe vételét és az empátiát.

13.2.Helyi kiemelt feladataink:

Környezeti nevelés

Mindig a felnőtt közvetítésével valósul meg a gyermek és a környezet közötti kapcsolat. Egységes óvoda-bölcsődei csoportban óvodánk helyi pedagógiai programjával összhangban, nemcsak a környezet megvédésére kívánunk nevelni, hanem a környezettel való együttélésre is.

A természet szeretete, védelme, a természettel való együttélés, a természethez való kötődés, mélyről fakadó szellemi, lelki életünk meghatározója. Bízunk gyermekeinkben, hogy egyre többen lesznek, akik megtalálják a természet és a társadalom összhangját.

Környezeti nevelésünk célja: A 2—3-4 éves gyermekek is minél több tapasztalatot szerezzenek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről, életkoruknak megfelelő szinten.

A kisgyermeknevelő feladatai:

- Fokozatosan, lépésről-lépésre, a folyamatba aktívan beavatkozva vállaljon részt a gyermekek környezettudatosságának fejlesztésében.
- Gondoskodik arról, hogy a játék, a tanulás, a társas-és közösségi élet, a munka és a szabadidős tevékenységekben egyaránt jelenjen meg a környezeti nevelés.

A csoportszoba, mint a környezeti nevelés helyszíne:

Csoportszobánk a környezeti nevelés feltételeinek megfelel, ahol közvetlen megfigyelést segítő természetes élősarok van kialakítva, ahol a gyerekek az év során folyamatosan tevékenykedhetnek.

Növénygondozás – ápolás

A környezeti nevelés, a környezettel való ismerkedés során apró feladatokkal bízhatjuk meg őket: pl. cserépbe homokpakolás, mag ültetése, virág locsolása, hajtás, csíráztatás. A gyermekek részt vehetnek a virágok gondozásában (locsolás) Figyelemmel kísérik fejlődésüket, növekedésüket. Terméseket folyamatosan gyűjtünk az év során, és megfigyeljük azokat. közösen tisztítjuk, fogyasztjuk. Az év során folyamatosan bővítjük a természetsarkokat. A gyerekek szülei segítségével gyűjtik a terméseket, ásványokat, kavicsokat, természetes

Néphagyomány-ápolás

Az ünnepek, néphagyományok ápolása, jeles napok megjelennek a témák kiválasztásának szempontjánál. Ilyen alkalmakkor az ünnephez kapcsolódó mondókák, énekek jelennek meg. Megjelenítünk, felelevenítünk egy-egy néphagyományt.

Az óvodai élet előkészítéseként, az egymásra épülő nevelés jegyében az óvoda helyi nevelési programjával összhangban e két nevelési feladatra helyezük a hangsúlyt, a nevelési tervek is ennek alapján készülnek.

14. A kisgyermeknevelő feladatai

A beszoktatás

Célja, segíteni a gyermeket az új környezet elfogadásában. A kisgyermekgondozó,- nevelő a szakma szabályainak megfelelően végzi az anyás, fokozatos beszoktatást, segíti a gyermek új környezetbe való beilleszkedését. Törekszik arra, hogy a szülő és a gyermek megismerje a napi gondozás-nevelés környezetét, az abban dolgozó munkatársakat. Kezeli a szülőtől, vagy az előző gondozási helytől való elszakadás tüneteit.

A szülő kiválaszthatja gyermeke jelét, különböző tevékenységekben vehetnek részt az óvodásokkal együtt. A beszoktatási idő minimum 2 hét, a gyermek igényéhez igazítva történik. Meglátogatja az ellátásba kerülő gyermeket és szüleit otthonukban.

Nevelés

A nevelés mely beépül a gondozásba, a gyermek játékába, és a gyermekhez, a napközbeni eseményekhez kapcsolódó interakciós helyzetekbe. A kisgyermek nevelő nevelési tevékenysége során betartja a kisgyermeknevelés elveit, a gyermek korának, személyiségének, aktuális állapotának megfelelő nevelési módszereket, eszközöket alkalmaz.

Nevelési feladatit több területen végzi:

- Kialakítja a gyermek önállóságát. Az önellátás legalapvetőbb készségeit, szokásait - a gyermekkel együttműködve végzett gondozás során - fokozatosan formálja, átadja.
- Nevelés során biztosítja a test edzését a megfelelő öltözködés, a levegőn való mozgás, játék, alvás lehetőségét, higiénés szokások kiépítésével (étkezés, tisztálkodás, szobatisztaság).
- A gyermek értelmi nevelése során megfelelő információkat, ismereteket nyújt a gondozás, a játék, és a napi események, élmények kapcsán.
- Esztétikai élmények nyújtására törekszik tárgyi vonatkozásban, viselkedés terén; mondóka, vers, mese, ének-zene, alkotó tevékenységek (rajz, festés, gyurmázás) által.
- Erkölcsi nevelés során érvényt szerez a kívánatos és elvárható viselkedési szabályoknak, normáknak a gyermek viselkedésében, a gyermekcsoportban.
- Speciális nevelési feladatokat lát el problémás kisgyermek esetében (agresszió, tartós rossz hangulat).
- Integrálja a gyermekkel kapcsolatban végzett feladatait annak érdekében, hogy azok támogassák a gyermek személyiségének, különböző pszichés funkcióinak fejlődését, a gyermek érési ritmusának, belső programjának megfelelően.
- Nagymozgás, finommozgás fejlődését, koordinációját támogató lehetőségeket, alkalmakat biztosít. Törekszik olyan feltételek megteremtésére, ami segíti a koordinációt a motorikum és az érzékszervek között.
- Különböző módon segíti, támogatja a beszéd fejlődését.

- Segíti az érzelmi fejlődést, az érzelmek belső szabályozásának kialakulását. Főlerősíti az empátia fejlődését segítő eseményeket.
- Különböző módszerek alkalmazásával támogatja az én fejlődését, én határok, én-kép kiépülését, az én strukturálódását (gondozás, játék közben).
- Törekszik az értelmi funkciók fejlődésének támogatására, főként a játék és szabadidős tevékenységei kapcsán. (észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás).

Egészségügyi feladatok ellátása

- Ha a gyermek napközben megbetegszik, megbetegedését azonnal jelzi a szülőnek.
- Megteszi a szükséges intézkedéseket az esetleges fertőzések megakadályozására.
- Törődik vele, hogy a gyermek a korának, fejlettségének megfelelő, egészséges fejlődését biztosító napi étkezésben részesüljön.

Gyermekvédelmi feladatok ellátása

- Figyeli és szükség esetén, megfelelő módon és formában jelzi, ha a gyermek (testi pszichés) bántalmazásának tünete, gyanúja felmerül.
- Érvényt szerez a gyermek, mindenekfelett álló érdekeinek.
- Ismeri és betartja azokat a – szakma jellegéből fakadó – többlet etikai elvárásokat, felelőségeket, amelyeket a legkisebbek ellátása megkövetel.
- Konzultál a gyermekvédelmi felelőssel.

Dokumentációs feladatai:

- Csoportnaplót vezet.
- Jelentést készít az óvoda gyermekvédelmi felelősének a hátrányos helyzetről.
- Figyelemmel kíséri a gyermek egyéni fejlődését
- Rögzíti a gyermek fejlődésével, egészségi állapotával kapcsolatos megfigyeléseit, adatokat, tapasztalatokat. Ezek szolgálnak alapul a gyermek egyéni fejlesztéséhez.

Szülővel való kapcsolattartás feladatai:

- Átadás-átvétel alkalmával napi tájékoztatás nyújt a gyermekről a szülőnek, és maga is tájékozódik a gyermekkel kapcsolatos otthoni történésekről
- A szülővel folytatott személyes vagy csoportos beszélgetések során erősíti a szülői kompetenciát, harmonizálja a nevelői feladatokat az intézmény és a család között.

15. A szakmai program megvalósítása, várható következményei, eredményessége, az ellátórendszerben betöltött szerepének és hatásának értékelése

A szakmai programban rögzítettek megvalósulását rendszeresen nyomon követjük. A társintézményekben hospitálást végzünk, a hasznos és újabb szakmai módszereket át vesszük.

A fejlődés várható jellemzői bölcsődéskor végére

- A gyermek belső érése, a családi nevelés és a bölcsődei nevelési – gondozási folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége a bölcsődés kor végére eléri az óvodai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.
- Ruhadarabjaikat megnevezik, kis segítséggel le és felveszik
- Segítséggel kezet mosnak, szobatiszták.
- Önállóan étkeznek
- Ismerik testrészeit megnevezik azokat
- Biztonsággal járnak, futnak, szívesen mozognak, guggolnak, ugrálnak, tornáznak-
- Finommozgásaik folyamatosan fejlődnek, képesek apróbb játékokkal játszani.
- Próbálkoznak a ceruzafogással, rajzolással, festéssel, szívesen gyurmáznak
- Beszédfejlődésük eltérő szinten van, de képesek kommunikálni a felnőttekkel és társaikkal.
- Ismerik a legfontosabb megszólítási szabályokat, köszönnek, helyesen alkalmazzák a kérem- köszönöm kifejezéseket
- Rövid verseket, mondókákat, dalokat felidéznek.
- Rövid mesét végighallgatnak
- Ismerik a nevüket, jelüket
- Könyvnézegetés közben felismerik a látottakat.
- Játéktevékenységekben képesek a társaik és felnőttek elfogadására
- Megjelenik az aktív társas viselkedés első formája és összedolgozása
- Az összedolgozás során kialakulhat a munkamegosztás, így lehetőségük lesz kisebb szerepjátékok eljátszására. Ez jó alap az óvodai szerepjátékok kibontakoztatásához

Legitimizációs záradék

A szakmai program érvényessége: 2015.09.01.-től visszavonásig.

A Helyi Szakmai Program határozza meg az egységes óvoda-bölcsődei csoport feladatait.

A nevelőtestület 143/2015 (VI.19.) számú határozatával elfogadta a Helyi Pedagógiai program mellékletét.

Intézményvezető jóváhagyása határozata 143-1 iktatószámon.

2015.06.19.

Miklós László Andrásné
aláírás